



MÄÄRUS

**Vabariigi Valitsuse määruste muutmine riiklike õppekavade ajakohastamise tõttu**

Määrus kehtestatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 15 lõike 2 alusel.

**§ 1. Vabariigi Valitsuse 16. detsembri 2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ muutmine**

Vabariigi Valitsuse 16. detsembri 2010. a määruses nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 lõikest 1 jäetakse välja sõna „intellektipuudega“;

2) paragrahvi 1 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „rakendatakse“ sõnaga „üldjuhul“;

3) paragrahvi 1 täiendatakse lõigetega 2<sup>1</sup> ja 2<sup>2</sup> järgmises sõnastuses:

„(2<sup>1</sup>) Põhjendatud juhtudel võib lihtsustatud riiklikku õppekava rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja vanema nõusolekul pervasiivse ja/või spetsiifilise segatüüpi arenguhäirega õpilasele, keda kool on toetanud tõhustatud ja eritoe tingimustel, sealhulgas õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, järjepidevalt vähemalt ühel õppeaastal ning sellest hoolimata on õpilasel ületamatud raskused õppetöös. Erandkorras õppekava muutmise soovitusel võib kooliväline nõustamismeeskond võtta arvesse ka koolieelses lasteasutuses rakendatud toetusmeetmeid ning nende mõju.

(2<sup>2</sup>) Põhjendatud juhtudel võib lihtsustatud riiklikku õppekava rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel põhihariduseta koolikohustusliku ea ületanud isikule, kes on pikemat aega aktiivsest õppes eemal olnud ning ei ole seetõttu võimeline õppima põhikooli riikliku õppekava alusel.“;

4) paragrahvi 1 lõige 4 sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Määruse lisades esitatakse õppe- ja kasvatusesmärgid, taotletavad pädevused, õppekorralduse üldalused ja õppeainete õpitulemused lihtsustatud õppes (lisa 1) ja toimetulekuõppes (lisa 2) ning tegevusvaldkondade õpitulemused hooldusõppes (lisa 3).“;

5) paragrahvid 2–5 sõnastatakse järgmiselt:

## **„§ 2. Põhikooli riikliku õppekava üldosa kohaldamine**

- (1) Lihtsustatud riikliku õppekava rakendamisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 15 lõike 2 alusel kehtestatud põhikooli riikliku õppekava (edaspidi *põhikooli riiklik õppekava*) üldosast, võttes arvesse käesolevas määruses ja selle lisades esile toodud erisusi. Üldosa erisusi kirjeldatakse alljärgnevatel paragrahvides ning määruse lisades.
- (2) Lihtsustatud õppe või toimetulekuõppe õpilane teeb loovtöö juhul, kui kooli õppenõukogu on otsustanud, et loovtöö tegemine on võimalik. Hooldusõppe õpilased loovtööd ei tee.

## **§ 3. Õpilase individuaalse arengu toetamine, hindamine ja klassi lõpetamine**

- (1) Lihtsustatud, toimetuleku- ja hooldusõppe korraldamisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava §-s 17 ja põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-des 18 ja 21 kehtestatud õpilase individuaalse arengu toetamiseks kohaldatavatest erisustest.
- (2) Toimetuleku- ja hooldusõppes rakendatavad individuaalse õppekava erisused esitatakse lisades 2 ja 3.
- (3) Lihtsustatud õppe õpilase hindamisel ja järgmisesse klassi üleviimisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava §-des 19–22 sätestatud põhimõtetest.
- (4) Toimetuleku- ja hooldusõppe õpilaste hindamise ning järgmisse klassi üleviimise erisused esitatakse lisades 2 ja 3.

## **§ 4. Põhikooli lõpetamine ning erisused õppeajas**

- (1) Lihtsustatud õppel õppiv õpilane sooritab eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 30 lõike 2 alusel kehtestatud tingimustest ja korrast.
- (2) Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel või kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele kui teise keele koolieksami.
- (3) Põhikooli lõputunnistus väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel lihtsustatud õppe õpilasele, kelle viimased aastahinded kõikides õppeainetes on vähemalt „rahuldavad“ ning kes on sooritanud eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami.
- (4) Õppenõukogu otsuse alusel võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud taotluse põhjal anda põhikooli lõputunnistuse ka lihtsustatud õppes õppivale õpilasele, kellel on kuni kahes õppeaines viimane aastahinne „nõrk“ või „puudulik“ või kes on kuni kaks lõpuksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.
- (5) Põhikooli lõputunnistus väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel toimetuleku- või hooldusõppe õpilasele, kes on läbinud temale koostatud individuaalse õppekava.

(6) Toimetuleku- ja hooldusõppe õpilastele võib kooli ja/või individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 11 õppeaastat.

(7) Põhikooli lõpetanud lihtsustatud, toimetuleku- ja hooldusõppe õpilastele võib kool pakkuda kooli pidaja otsusel lisaõpet ühe õppeaasta võrra, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 50 sätestatud nõuetest.

## **§ 5. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus**

(1) Kooli õppekava koostatakse riiklike õppekavade alusel, lähtudes põhikooli riiklikus õppekavas sätestatust ja arvestades põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava erisusi.

(2) Kui koolis korraldatakse õpet nii põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava kui ka põhikooli riikliku õppekava järgi, koostatakse kooli õppekavas ühine üldosa, lähtudes põhikooli riikliku õppekava § 24 lõikes 6 sätestatust ja arvestades käesolevas määruses kirjeldatud erisusi.

(3) Kooli õppekavas esitatakse:

1) lihtsustatud õppe ning toimetulekuõppe puhul üldosa ning õppekorralduse üldalused ja õppeainete ainekavad;

2) hooldusõppe puhul üldosa ning õppekorralduse üldalused ja tegevusvaldkondade kavad.

(4) Hooldusõppe puhul ei pea kooli õppekava üldosas kirjeldama läbivate teemade ja lõimingu rakendamist.

(5) Kui kooli õppenõukogu otsusega korraldatakse loovtöö tegemine lihtsustatud ja toimetulekuõppe õpilastele, esitatakse kooli õppekava üldosas loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise põhimõtted.

(6) Koolis, kus õpet viiakse läbi erinevate riiklike õppekavade alusel, esitatakse kooli õppekava osana nii ainevaldkondade ainekavad, mis lähtuvad põhikooli riiklikust õppekavast, kui ka õppeainete ainekavad ja/või tegevusvaldkondade kavad, mis lähtuvad põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast.

(7) Kooli õppekavas kirjeldatakse õppeainete ainekavade ja tegevusvaldkondade kavade sisu järgmiselt:

1) lihtsustatud õppe õppeainete õpitulemused ja õppesisu klassiti;

2) toimetulekuõppe õppeainete õpitulemused ja õppesisu arengutasemete kaupa; 3) hooldusõppe tegevusvaldkondade õpitulemused ja õppesisu arengutasemete kaupa.“;

**6)** paragrahvi 6 täiendatakse lõikega 1<sup>1</sup> järgmises sõnastuses:

„(1<sup>1</sup>) Kooli õppekava ja õppekorraldus viiakse § 1 lõigetega 1–2<sup>2</sup> ja §-dega 2–5 kooskõlla hiljemalt 1. septembriks 2024. a.“;

**7)** määruse lisad 1–3 kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud).

## **§ 2. Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ muutmine**

Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruses nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ tehakse järgmised muudatused:

**1)** paragrahvi 1 lõiked 5–8 sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Ainevaldkonna kavas kirjeldatakse ainevaldkonna rakendamise üldalused ja ainevaldkonna kohustuslike õppeainete ainekavad.

(6) Ainevaldkonnad ja neis kirjeldatavad kohustuslike õppeainete ainekavad on:

- 1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus, vene keel, eesti keel teise keelena (lisa 1);
- 2) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus (lisa 2);
- 3) kunstained: muusika, kunst (lisa 3);
- 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia (lisa 4);
- 5) matemaatika: matemaatika (lisa 5);
- 6) sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus (lisa 6);
- 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus (lisa 7); 8) võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel (lisa 8).

(7) Valikõppeained on:

- 1) ettevõtlusõpetus (lisa 9);
- 2) informaatika (lisa 10);
- 3) karjääriõpetus (lisa 11);
- 4) usundiõpetus (lisa 12), mida õpetatakse vaid riiklikus õppekavas esitatud ainekava järgi.

(8) Lisas 13 esitatakse ainevaldkondade üleste valikõppeainete kavad.“;

**2)** paragrahvi 1 täiendatakse lõikega 8<sup>1</sup> järgmises sõnastuses:

„(8<sup>1</sup>) Kool võib rakendada valikõppeainete kavasad, mille ta on ise koostanud ja mis toetavad kooli õppekava eesmärkide saavutamist.“;

**3)** paragrahvi 1 lõige 9 sõnastatakse järgmiselt:

„(9) Õppekava läbivate teemade eesmärgid, oodatavad tulemused ja käsitlemine kooliastmeti esitatakse lisa 14.“;

**4)** paragrahvi 4 lõike 4 punkti 2 täiendatakse pärast teksti „toetada ühiskonna demokraatlikku arengut“ tekstiga „ja Eesti riiklikku iseseisvust“;

**5)** paragrahvi 4 lõike 4 punkti 7 täiendatakse pärast teksti „võtta arukaid riske;“ tekstiga „rakendada finantskirjaoskust;“;

**6)** paragrahvi 4 lõike 7 esimene lause sõnastatakse järgmiselt:

„Ainekavades esitatakse õpitulemused, mis toetavad kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute saavutamist ning valdkonnapädevuste kujunemist.“;

7) paragrahvi 6 lõige 5 sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume ning virtuaalses õppekeskkonnas, tagades õpilaste vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse.“;

8) paragrahvi 14 pealkiri sõnastatakse järgmiselt:

„**Õppekava läbivad teemad**“;

9) paragrahvi 14 lõike 3 punkt 1 sõnastatakse järgmiselt:

„1) elukestev õpe ja karjääri kujundamine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;“;

10) paragrahvi 14 lõike 3 punkt 5 sõnastatakse järgmiselt:

„5) teabekeskond ja meediakasutus – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab meediamaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskonnas;“;

11) paragrahvi 14 lõige 4 sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Õppekava läbivate teemade kirjeldused on esitatud lisan 14.“;

12) paragrahvi 15 lõige 1 sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Õppe ja kasvatuse korralduse aeg ja viisid määratakse kooli õppekavas, kooli päevakavas ja tunniplaanis, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud ja käesolevas määruses kehtestatud nõuetest.“;

13) paragrahv 15 lõikes 2 asendatakse tekst „üldõpetuslikku õpet“ sõnaga „üldõpet“;

14) paragrahvi 15 lõige 3 sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Ainevaldkondade nädalatundide arv kooliastmete kaupa on järgmine:

1) keel ja kirjandus	19	15	12
2) kehaline kasvatus	8	8	6
3) kunstained	10,5	7	6
4) loodusained	3	7	20
5) matemaatika	10	13	13
6) sotsiaalsained	2	6	10
7) tehnoloogia	4,5	5	5
8) võõrkeeled	3	12	18“;

15) paragrahvi 15 lõige 3<sup>1</sup> sõnastatakse järgmiselt:

„(3<sup>1</sup>) Eesti õppekeele klassis või klassis õpitakse eesti keelt ainekava „Eesti keel“ järgi, välja arvatud § 17 lõikes 1 sätestatud juhul. Eesti keelest erineva õppekeele klassis õpitakse eesti keelt üldjuhul „Eesti keel teise keelena“ ainekava järgi, kui kooli õppekavaga või individuaalse

õppekavaga ei ole sätestatud, et eesti keelt õpitakse ainekava „Eesti keel“ järgi. Eesti keelest erineva õppekeele klassis kehtivad ainevaldkonnas „Keel ja kirjandus“ nädalatundide erisused, mis esitatakse lisas 1.“;

**16)** paragrahvi 15 täiendatakse lõigetega 3<sup>2</sup> – 3<sup>4</sup> järgmises sõnastuses:

„(3<sup>2</sup>) A-võõrkeelena õpitakse inglise, saksa või prantsuse keelt, B-võõrkeelena õpitakse inglise, vene, saksa, prantsuse, soome, rootsi, läti, hispaania või muud võõrkeelt kooli õppekavas määratud korras. Õpilane, kes õpib eesti keelt teise keelena, ei pea õppima B-võõrkeelt.“

(3<sup>3</sup>) Õpilasele pakutakse B-võõrkeele õppima asumisel võimalust valida kahe või enama võõrkeele vahel.

(3<sup>4</sup>) Kohustuslike õppeainete õpitulemuste saavutamiseks arvestuslik nädalatundide jagunemine esitatakse lisades 1–8. Õppeainete nädalatundide jagunemine kooliastmete sees määratakse kindlaks kooli õppekavas.“;

**17)** paragrahvi 15 lõige 4 sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Lisaks lõikes 3 sätestatule määratakse põhikooli I kooliastmes kaheksa, II kooliastmes kümne ja III kooliastmes nelja nädalatunni kasutamine kooli õppekavas. Eesti keelest erineva õppekeele klassi tunnimahu määramisel lähtutakse § 15 lõikes 3 esitatud ainevaldkondade nädalatundide arvust ja maksimaalsest lubatud nädalakoormusest.“;

**18)** paragrahvi 15 lõike 5 esimene lause sõnastatakse järgmiselt:

„Kooli omapära ja piirkondliku eripära arvestamiseks, kutsealase eelkoolituse või kutseõppe korraldamiseks või valikainete ning lõimitud aine- ja keeleõppe (sealhulgas keelekümblyuse) kasutamiseks võib põhikool kooli hoolekogu nõusolekul muuta riikliku õppekava kohustuslike õppeainete ja läbivate teemade nimistut (sealhulgas liita ning ümber kujundada õppeaineid) ning muuta tunnijaotusplaani, tagades oma kooli õpilastele riiklikus õppekavas määratud üldpädevuste, õpitulemuste ning kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute saavutamise.“;

**19)** paragrahvi 15 lõige 7 sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Muusika ja tantsu kutsealase eelkoolitusega III kooliastmes võib kooli hoolekogu nõusolekul õpetada eelkutseõppe eriala õppeaineid kunstiainetes, tehnoloogia ja kehalise kasvatuses ainevaldkondadesse kuuluvate õppeainete asemel, taotlemata nendes ainevaldkondades riikliku õppekavaga määratud õpitulemuste saavutamist.“;

**20)** paragrahvi 16 lõige 3 sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Põhikool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info ja -nõustamine) kättesaadavuse ja süsteemse, vajaduspõhise korralduse.“;

**21)** paragrahvi 17 lõige 7 sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Kool võib õpilase individuaalse arengu toetamiseks arvestada kokkuleppel õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemaga tema varasemat õpi- või töökogemust ning teha muudatusi või kohandusi õppesisus, õppekorralduses ja õppekeskkonnas, kui sellega ei kaasne õppeaja muutumist“

võrreldes nominaalse õppeajaga ega riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamist või asendamist. Kokkulepe vormistatakse kooli ja õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema vahel õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.“;

**22)** paragrahvi 18 lõige 1 sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tunnijaotusplaani mittestatsionaarses õppes määratakse kooli õppekavas, tagades õpilastele riiklikus õppekavas määratud üldpädevuste, õpitulemuste ning kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute saavutamise kooliastmete lõpuks ning arvestades põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 22 sätestatud õppekoormust ja käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud erisusi.“;

**23)** paragrahvi 20 lõike 2 esimene lause sõnastatakse järgmiselt:

„Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute ja läbivate teemade) kohta.“;

**24)** paragrahvi 23 lõige 1 sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on kolmandas kooliastmes teinud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.“;

**25)** paragrahvi 23 lõiked 1<sup>2</sup> ja 2 sõnastatakse järgmiselt:

„(1<sup>2</sup>) Kui õpilane sooritas B2-tasemega ühitatud eesti keele teise keelena ühtsete ülesannetega lõpueksami, kuid ei sooritanud seda tasemetunnistuse väljastamiseks nõutava tulemusega, arvestatakse põhikooli lõpetamisel eesti keele B1-taseme eksamiga ühitatud ühtse põhikooli lõpueksami tulemust.“

(2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kahe õppeaines „nõrk“ või „puudulik“ viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.“;

**26)** paragrahvi 24 lõige 5 sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Kooli õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavadest. Koolis, kus õpet viiakse läbi nii põhikooli riikliku õppekava kui ka põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel, esitatakse kooli õppekava osana nii ainevaldkondade kavad, mis lähtuvad põhikooli riiklikust õppekavast, kui ka õppeainete ainekavad ja/või tegevusvaldkondade kavad, mis lähtuvad põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast.“;

**27)** paragrahvi 24 lõike 6 punktid 1 ja 2 sõnastatakse järgmiselt:

„1) kooli väärtused ja eripära, kooli õppe- ja kasvatusesmärgid, valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused, üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted;

2) õppekorraldus – tunnijaotusplaani õppeaineti ja klassiti, sealhulgas § 15 lõikes 4 nimetatud tundide kasutamine, valikõppeainete ja võõrkeelte valik, eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine

õppeaineti, riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused;“;

**28)** paragrahvi 24 lõige 7 sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Ainevaldkondade õppeainete kaudu kujundatavate üldpädevuste arengu toetamise, läbivate teemade käsitlemise ning õppeainete lõimingu rakendamise viisid esitatakse kõigi valdkonda kuuluvate õppeainete kohta tervikuna. Õppeainete õpitulemused ja õppesisu, sealhulgas praktiliste tööde loetelu esitatakse õppeainete kaupa klassiti.“;

**29)** paragrahvi 24 täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

„(8) Kui kool rakendab üldõpetust või õppeaineid lõimivat õpet, esitab kool õpitulemused klassiti nii, et nendes kajastuvad kõikide lõimitud õppeainete õpitulemused. Nende õppeainete õpitulemused, mis ei ole lõimitud, esitatakse õppeainete kaupa eraldi.“;

**30)** paragrahvi 25 täiendatakse lõigetega 10 ja 11 järgmises sõnastuses:

„(10) Kooli õppekava ja õppekorraldus viiakse § 1 lõigetega 6–9, § 4 lõike 4 punktiga 7 ja lõikega 7, § 14 lõike 3 punktidega 1 ja 5 ning lõikega 4, § 15 lõigetega 3–3<sup>2</sup>, lõikega 3<sup>4</sup> ja lõikega 5, § 16 lõikega 3, § 18 lõikega 1, § 20 lõikega 2, § 24 lõike 6 punktidega 1 ja 2, lõigetega 7 ja 8 ning määruse lisadega kooskõlla hiljemalt 1. septembriks 2024. a.

(11) Kooli õppekava viiakse § 15 lõikega 3<sup>3</sup> ning määruse lisaga 1 kooskõlla hiljemalt 1. septembriks 2023. a.“;

**31)** määruse lisa 1 kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);

**32)** määruse senine lisa 8 „Ainevaldkond „Kehaline kasvatus““ loetakse lisaks 2 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);

**33)** määruse senine lisa 6 „Ainevaldkond „Kunstiained““ loetakse lisaks 3 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);

**34)** määruse lisa 4 kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);

**35)** määruse senine lisa 3 „Ainevaldkond „Matemaatika““ loetakse lisaks 5 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);

**36)** määruse senine lisa 5 „Ainevaldkond „Sotsiaaalained““ loetakse lisaks 6 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);

**37)** määruse lisa 7 kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);

**38)** määruse senine lisa 2 „Ainevaldkond „Võõrkeeled““ loetakse lisaks 8 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);



- 39) määruse senine lisa 9 „Valikõppeaine „Usundiõpetus““ loetakse lisaks 12 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);
- 40) määruse lisad 10 ja 11 kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);
- 41) määruse senine lisa 12 „Valikõppeaine „Ettevõtlusõpetus““ loetakse lisaks 9 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);
- 42) määruse senise lisa 13 „Läbivate teemade kirjeldused“ pealkiri muudetakse „Ainevaldkondade üleste valikõppeainete kavad“ ja lisa kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);
- 43) määrust täiendatakse lisaga 14 „Õppekava läbivad teemad“ (lisatud).

### **§ 3. Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ muutmine**

Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruses nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 1 lõige 3 sõnastatakse järgmiselt:  
 „(3) Riiklik õppekava koosneb üldosast ja lisadest. Lisades esitatakse ainevaldkondade kavad, ainevaldkondlike valikkursuste kavad, ainevaldkondade üleste valikkursuste kavad ning õppekava läbivate teemade kavad.“;
- 2) paragrahvi 1 täiendatakse lõigetega 4–9 järgmises sõnastuses:  
 „(4) Ainevaldkonna kavas kirjeldatakse ainevaldkonna rakendamise üldalused ning ainevaldkonda kuuluvate kohustuslike õppeainete õpitulemused üldjuhul kursuste kaupa.
- (5) Ainevaldkonnad ja kohustuslikud õppeained on:
- 1) keel ja kirjandus: eesti keel (vene või muu keel klassis, kus kooli õppekava kohaselt toimub õpe osaliselt muus keeles ja eesti keelt õpitakse teise keelena), kirjandus, eesti keel teise keelena (lisa 1);
  - 2) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus (lisa 2);
  - 3) kunstained: muusika, kunst (lisa 3);
  - 4) loodusained: bioloogia, geograafia, füüsika, keemia (lisa 4);
  - 5) matemaatika: matemaatika (lisa 5);
  - 6) sotsiaalne: ajalugu, ühiskonnaõpetus, inimeseõpetus (lisa 6);
  - 7) võõrkeeled: B2-keeleoskustasemega võõrkeel, B1-keeleoskustasemega võõrkeel (lisa 7).
- (6) Lisas 8 esitatakse ainevaldkondlikud valikkursused.
- (7) Lisades 9–14 esitatakse järgmised valikõppeainete kavad:
- 1) informaatika (lisa 9);
  - 2) karjääriõpetus (lisa 10);
  - 3) majandus- ja ettevõtlusõpe (lisa 11);
  - 4) riigikaitseõpetus (lisa 12), mida õpetatakse vaid riiklikus õppekavas esitatud ainekava järgi;
  - 5) usundiõpetus (lisa 13), mida õpetatakse vaid riiklikus õppekavas esitatud ainekava järgi;

6) uurimistöo alused (lisa 14).

(8) Ainevaldkondade üleste valikkursuste kavad esitatakse lisa 15.

(9) Õppekava läbivate teemade eesmärgid, oodatavad tulemused ja käsitlemine esitatakse lisa 16.“;

3) paragrahvi 4 lõike 3 punkti 2 täiendatakse pärast teksti „toetada ühiskonna demokraatlikku arengut“ tekstiga „ja Eesti riiklikku iseseisvust“;

4) paragrahvi 4 lõike 3 punkti 7 täiendatakse pärast teksti „oma ja teiste ideid;“ tekstiga „rakendada finantskirjaoskust;“;

5) paragrahvi 4 lõige 4 sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonnad on järgmised:

- 1) keel ja kirjandus;
- 2) kehaline kasvatus;
- 3) kunstained;
- 4) loodusained;
- 5) matemaatika;
- 6) sotsiaalained; 7) võõrkeeled.“;

6) paragrahvi 4 lõike 5 teine lause sõnastatakse järgmiselt:

„Valdkonnapädevuste kujunemist ning gümnaasiumi lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute saavutamist toetavad ainekavades esitatud õpitulemused, lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus.“;

7) paragrahvid 8 ja 9 tunnistatakse kehtetuks;

8) paragrahvi 10 pealkiri sõnastatakse järgmiselt:

„**Õppekava läbivad teemad**“;

9) paragrahvi 10 lõike 3 punkt 1 sõnastatakse järgmiselt:

„1) elukestev õpe ja karjääri kujundamine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;“;

10) paragrahvi 10 lõike 3 punkt 5 sõnastatakse järgmiselt:

„5) teabekeskond ja meediakasutus – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab meediamaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, austab intellektuaalset omandit, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmarke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskonnas;“;

11) paragrahvi 10 lõige 4 sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Õppekava läbivate teemade kirjeldused on esitatud lisas 16.“;

12) paragrahv 11 sõnastatakse järgmiselt:

**„§ 11. Õppekorralduse alused**

(1) Õpilase õppekoormus gümnaasiumis on 96 (mittestatsionaarse õppe vormis 72) kursust (1 kursus on 35 õppetundi). Õppekoormust võib suurendada kooli õppekavas kehtestatud korras, võttes arvesse õpilase soove ja arenguvajadusi.

(2) Õpilase õppekoormuse moodustavad valdkonnakavades kirjeldatud kohustuslikud kursused ja kooli õppekavaga pakutavad valikkursused. Õppekoormuse hulka kuuluvad ainevaldkonnakavades kirjeldatud kohustuslikud kursused järgmises mahus:

1) keel ja kirjandus: 11 kursust või 14 kuni 20 kursust klassis, kus kooli õppekava kohaselt toimub õpe osaliselt muus keeles ja/või eesti keelt õpitakse teise keelena;

2) kehaline kasvatus: 5 kursust;

3) kunstid: 5 kursust;

4) loodusained: 15 kursust;

5) matemaatika: 8 kursust (kitsas matemaatika) või 14 kursust (lai matemaatika); 6) sotsiaalsained: 9 kursust; 7) võõrkeeled: 10 kursust.

(3) Koolis või klassis, kus õpe toimub osaliselt, kuid mitte rohkem kui 40% ulatuses muus keeles, tagab kool oma õppekavaga eesti kirjanduse, Eesti ajaloo, ühiskonnaõpetuse, muusika ja geograafia õpetamise eesti keeles, seejuures võõrkeelega õpe arvestatakse muus keeles korraldatava õppe osaks.

(4) Õpilase õppekoormusesse kuuluvad kohustuslikud kursused kõigis lõikes 2 nimetatud ainevaldkondades, arvestades võimalust valida kitsa ja laia matemaatika vahel ning erisusi juhul, kui kooli õppekava kohaselt õpitakse eesti keelt teise keelena.

(5) Õpilase õppekoormuse hulka arvatakse valikõppeaine riigikaitseõpetuse käesoleva määruse lisas 12 nimetatud valikkursus „Riigikaitse“ ning valikkursusena õpilasuurimus või praktiline töö, mille maht sätestatakse kooli õppekavas, kusjuures see ei tohi olla lühem kui 35 õppetundi.

(6) Gümnaasium võimaldab õpilastele valikkursusi kõigis § 1 lõikes 5 loetletud ainevaldkondades ja § 1 lõikes 7 loetletud valikõppeainetes. Matemaatika ainevaldkonnas ei ole kohustust valikkursusi pakkuda, kui gümnaasium võimaldab laia matemaatika õpet 14 kursuse ulatuses.

(7) Gümnaasium võimaldab lisaks lõikes 6 nimetatule ka valikkursusi, mis arvestavad kooli omapära ja piirkondlikku eripära. Nimetatud valikkursuste hulgas võivad olla nii riiklikus õppekavas kirjeldatud valikkursused kui ka kooli õppekavast tulenevad valikkursused. Nende valikkursuste õpe tuleb korraldada vähemalt 12 soovija olemasolul.

(8) Õpetuse ja kasvatus korraldus määratakse kooli õppekavas. Gümnaasium võib õppetööd kavandada ja läbi viia koostöös teiste koolide ja organisatsioonidega, sealhulgas kasutades Eesti ja rahvusvahelisi võrgustikke ning infotehnoloogilisi lahendusi.

(9) Lõimitud aine- ja keeleõppe kasutamiseks, kutseõppe läbiviimiseks ja piirkondliku eripära või kooli omapära arvestamiseks võib siduda õppeaine kursusi omavahel (sealhulgas kohustuslikke ja valikkursusi); samuti võib kooli hoolekogu nõusolekul muuta riikliku õppekava kohustuslike õppeainete ja läbivate teemade nimistut ning muuta tunnijaotusplaani. Mõlemal juhul tuleb tagada riikliku õppekava õpitulemuste saavutamine. Kooli õppekavas kirjeldatakse seoseid riikliku õppekava nõuetega.

(10) Muusika ja tantsu kutsealase koolitusega gümnaasiumis võib kooli hoolekogu nõusolekul õpetada erialaõppe kursuseid kunstiainete ja kehalise kasvatusa ainevaldkonnadesse kuuluvate kursuste asemel, taotlemata nendes ainevaldkonnades riikliku õppekavaga määratud õpitulemuste saavutamist.

(11) Riigikooli ning kooli, mille pidajaga on riik sõlminud kokkuleppe spetsiifiliste hariduslike erivajadustega õpilastele üldkeskhariduse omandamiseks võimaluste loomiseks, õppekavad võivad olla koostatud, arvestamata lõikes 4 sätestatud kohustust pakkuda õpilasele võimalust valida laia ja kitsa matemaatika vahel. Riigikooli, ühe asutusena tegutseva põhikooli ja gümnaasiumi, kus toimub üksnes mittestatsionaarne õpe, ning kooli, mille pidajaga on riik sõlminud kokkuleppe spetsiifiliste hariduslike erivajadustega õpilastele üldkeskhariduse omandamiseks võimaluste loomiseks, õppekavad võivad olla koostatud, arvestamata lõigetes 5–7 toodud nõudeid valikkursuste mahtudele.“;

**13)** paragrahvi 12 lõige 2 sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Gümnaasium korraldab õpilaste teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest ning tagab karjääriteenuste (karjääriõpe, -info ja -nõustamine) kättesaadavuse ja süsteemse, vajaduspõhise korralduse.“;

**14)** paragrahvi 13 lõige 2 sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kool võib õpilase individuaalse arengu toetamiseks arvestada kokkuleppel õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemaga tema varasemat õpi- või töökogemust ning teha muudatusi või kohandusi õppesisus, õppekorralduses ja õppekeskkonnas. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.“;

**15)** paragrahvi 16 lõike 2 esimene lause sõnastatakse järgmiselt:

„Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeaine õpitulemuste saavutamise, üldpädevuste arengu, gümnaasiumi lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute ning läbivate teemade õppe kohta.“;

**16)** paragrahvi 18 lõike 3 punktist 2 jäetakse välja tekst „(inglise, prantsuse, vene või saksa keeles)“;

**17)** paragrahvi 19 lõige 5 sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Kooli õppekava koosneb üldosast ning ainevaldkonniti või lõimituna koondatud kohustuslike kursuste kavadest, valikõppeainete kavadest ja valikkursuste kavadest. Valikkursuste kavad võivad kool esitada eraldi või ainevaldkonnakavadest.“;

**18)** paragrahvi 19 lõike 6 punktid 2 ja 3 sõnastatakse järgmiselt:

„2) õppekorraldus, sealhulgas vähemalt kohustuslike kursuste ja kooli pakutavate valikkursuste ning valikõppeainete kirjeldused, õppesuundade kirjeldused nende olemasolul, õpilase õppekoormuse kujundamise põhimõtted ja hariduslike erivajadusega õpilaste õppe korraldus, õpilasuurimuse või praktilise töö korraldus, erinevate õppekeelte kasutamine;

3) üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted, õppeainete- ja ainevaldkondade vahelise lõimingu põhimõtted ning õppekeskkonna mitmekesisistamiseks kavandatud tegevused;“;

**19)** paragrahvi 19 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Üldpädevuste arengu toetamine, läbivate teemade käsitlemine, õppeainete lõimingu viisid teiste õppeainetega ning kohustuslike kursuste kirjeldus, õpitulemused ja õppesisu, sealhulgas praktiliste tööde loetelu esitatakse ainevaldkonniti või lõimituna. Valikõppeainete ja valikkursuste kavades esitatakse õppeaine või kursuse kirjeldus, õpitulemused ja õppesisu.“;

**20)** paragrahvi 20 täiendatakse lõigetega 7 ja 8 järgmises sõnastuses:

„(7) Kooli õppekava ja õppekorraldus viiakse § 1 lõigetega 3–9, § 4 lõike 3 punktiga 7 ja lõikega 5, § 10 lõike 3 punktidega 1 ja 5 ning lõikega 4, § 11 lõigetega 1–4 ja 6–11, § 12 lõikega 2, § 16 lõikega 2, § 19 lõikega 5 ja lõike 6 punktidega 2 ja 3, lõikega 7 ning määruse lisadega koosõlla hiljemalt 1. septembriks 2024. a.

(8) Kooli õppekava ja õppekorraldus viiakse § 11 lõikega 5 koosõlla hiljemalt 1. septembriks 2023. a.“;

**21)** määruse lisa 1 kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);

**22)** määruse senine lisa 7 „Ainevaldkond „Kehaline kasvatus““ loetakse lisaks 2 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);

**23)** määruse senine lisa 6 „Ainevaldkond „Kunstiained““ loetakse lisaks 3 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);

**24)** määruse lisa 4 kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);

**25)** määruse senine lisa 3 „Ainevaldkond „Matemaatika““ loetakse lisaks 5 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);

**26)** määruse senine lisa 5 „Ainevaldkond „Sotsiaallained““ loetakse lisaks 6 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);

**27)** määruse senine lisa 2 „Ainevaldkond „Võõrkeeled““ loetakse lisaks 7 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);

**28)** määrust täiendatakse uue lisaga 8 „Ainevaldkondlikud valikkursused“ (lisatud);

- 29) määruse senine lisa 8 „Valikõppeaine „Usundiõpetus““ loetakse lisaks 13 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);
- 30) määruse senine lisa 9 „Valikõppeaine „Riigikaitseõpetus““ loetakse lisaks 12 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);
- 31) määruse senine lisa 10 „Valikõppeaine „Majandus- ja ettevõtlusõpe““ loetakse lisaks 11 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);
- 32) määruse senine lisa 11 „Valikõppeaine „Filosoofia““ liidetakse lisaga 15 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);
- 33) määruse senine lisa 12 „Valikõppeaine „Karjääriõpetus““ loetakse lisaks 10 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);
- 34) määruse senine lisa 13 „Valikõppeaine „Uurimistöö alused““ loetakse lisaks 14 ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);
- 35) määrust täiendatakse lisaga 9 „Informaatika“ (lisatud);
- 36) määrust täiendatakse lisaga 15 „Ainevaldkondade ülesed valikkursused“ (lisatud);
- 37) määruse senine lisa 14 „Läbivate teemade kirjeldused“ loetakse lisaks 16, lisa pealkiri muudetakse „Õppekava läbivad teemad“ ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud).

Kaja Kallas  
Peaminister

Tõnis Lukas  
Haridus- ja teadusminister

Taimar Peterkop  
Riigisekretär

Lisa 1: „Lihtsustatud õpe“  
Lisa 2: „Toimetulekuõpe“  
Lisa 3: „Hooldusõpe“

Lisa 1: Ainevaldkond „Keel ja kirjandus“  
Lisa 2: Ainevaldkond „Kehaline kasvatus“

- Lisa 3: Ainevaldkond „Kunstiained“
- Lisa 4: Ainevaldkond „Loodusained“
- Lisa 5: Ainevaldkond „Matemaatika“
- Lisa 6: Ainevaldkond „Sotsiaalsained“
- Lisa 7: Ainevaldkond „Tehnoloogia“
- Lisa 8: Ainevaldkond „Võõrkeeled“
- Lisa 9: Valikõppeaine „Ettevõtlusõpetus“
- Lisa 10: Valikõppeaine „Informaatika“
- Lisa 11: Valikõppeaine „Karjääriõpetus“
- Lisa 12: Valikõppeaine „Usundiõpetus“
- Lisa 13: „Ainevaldkondade üleste valikõppeainete kavad“
- Lisa 14: „Õppekava läbivad teemad“

- Lisa 1: Ainevaldkond „Keel ja kirjandus“
- Lisa 2: Ainevaldkond „Kehaline kasvatus“
- Lisa 3: Ainevaldkond „Kunstiained“
- Lisa 4: Ainevaldkond „Loodusained“
- Lisa 5: Ainevaldkond „Matemaatika“
- Lisa 6: Ainevaldkond „Sotsiaalsained“
- Lisa 7: Ainevaldkond „Võõrkeeled“
- Lisa 8: „Ainevaldkondlikud valikkursused“
- Lisa 9: Valikõppeaine „Informaatika“
- Lisa 10: Valikõppeaine „Karjääriõpetus“
- Lisa 11: Valikõppeaine „Majandus- ja ettevõtlusõpe“
- Lisa 12: Valikõppeaine „Riigikaitseõpetus“
- Lisa 13: Valikõppeaine „Usundiõpetus“
- Lisa 14: Valikõppeaine „Uurimistöö alused“
- Lisa 15: „Ainevaldkondade ülesed valikkursused“
- Lisa 16: „Õppekava läbivad teemad“